

Jaarplan 2018

De Hollandsche Molen

Amsterdam, 8 januari 2018

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding	3
2. Draagvlakverbreding	4
3. Belangenbehartiging	9
3.1 Lobby en belangenbehartiging	9
3.2 Netwerk versterken	13
3.3 Advies	14
3.4 Fondsenwerving voor derden	15
4. Eigen molens	16
5. Middelen	19
5.1 Organisatie	19
5.2 Medewerkers	19
5.3 Financiën	20

I. Inleiding

Voor u ligt het jaarplan 2018 waarin de activiteiten van komend jaar worden toegelicht.

De Hollandsche Molen werkt actief aan de instandhouding van molens in Nederland. Molens zijn levend erfgoed en vertellen het verhaal van wat ze Nederland hebben gebracht en nog steeds brengen. We willen dat de molens op een eigentijdse manier een actief onderdeel zijn van een dorp, stad of streek.

We willen onze missie realiseren door zowel het draagvlak voor molens te verbreden bij het publiek als door de belangen van molens te behartigen bij de beslissers en beïnvloeders. Hiervoor is een sterk molen- en erfgoednetwerk van belang.

Het jaarplan is opgebouwd volgens deze twee lijnen, draagvlakverbreding en belangenbehartiging. Daarnaast besteden we aandacht aan het werven van fondsen voor derden, onze eigen molens en de organisatie.

Draagvlakverbreding: We zijn een landelijke organisatie die zoveel mogelijk (potentiële) molenliefhebbers wil betrekken bij molens. Dit kan door mensen te stimuleren geld te geven, vrijwilliger te worden, kennis over molens te vergroten, een molen te bezoeken of mee te doen aan andere activiteiten op en rond molens.

Dit jaar willen we extra focus leggen op het binden van het publiek en het vinden van meer donateurs en andere vormen van inkomsten, met name via het Molenfonds.

Belangenbehartiging: We zijn een landelijke koepelorganisatie voor alle moleneigenaren en molenvrijwilligers en willen hen faciliteren en ondersteunen voor een goed molenbehoud. Op landelijk niveau richten we ons op de overheid en andere spelers die de nodige randvoorwaarden voor het molenbehoud bepalen.

Dit jaar ligt de prioriteit bij het behartigen van het molenbelang bij de stelselherziening en verdeling van extra rijksmiddelen, bij het bevorderen van veiligheid op molens, stimuleren van vrijwilligersbeleid en herziening van het beleid op het gebied van de molenbiotoop.

Hoewel alle activiteiten in het jaarplan ingepland staan, hebben bepaalde projecten een prioriteiten gekregen. Dit betekent dat de prioriteit projecten voorrang krijgen bij gebrek aan capaciteit of middelen.

Het Jaarplan 2018 is een uitwerking van het Meerjarenbeleidsplan 2016-2020.

2. Draagvlakverbreding

Nationale Molendag (prioriteit)

Jaarlijks organiseren we de Nationale Molendag. Ieder jaar willen we dit publieksevenement verder verbeteren. Vanuit De Hollandsche Molen werken we aan de landelijke publiciteit en faciliteren/stimuleren we lokale molenvrijwilligers om activiteiten te organiseren. Het aantal deelnemende molens heeft haar limiet met 750 molens bereikt. Het aantal bezoekers blijft steken op maximaal 100.000. Dit willen we nog graag veranderen. Omdat de molen zelf maar een maximum aantal bezoekers kan verwerken, zijn activiteiten om de molen de oplossing om het aantal bezoekers te vergroten. Door extra activiteiten te organiseren is de kans ook groter dat mensen die de molen al eerder hebben bezocht, een herhaalbezoek doen.

Het Nationale Molendag pakket bevat dit jaar een molen-bezoek-boekje en een wandelboekje (de laatste wordt gemaakt ism de NS).

Nationale Molendag is bij uitstek een moment om het publiek te bereiken en te binden aan de molens. Er worden diverse wervingsactiviteiten uitgevoerd voor nieuwe donateurs voor het Molenfonds. We denken aan een wervingskaart op de molen en een actie met geef-sms.

Dit project wordt gesteund door de BankGiro Loterij.

Doelstellingen in 2018:

- Deelname van 750 molens aan Nationale Molendag;
- Minimaal 100.000 bezoekers op Nationale Molendag;
- Toename van 2% via digitale media (twitter, facebook, nieuwsbrief, etc);
- Voorbeelden van nieuwe publieksactiviteiten op of rondom molens op Nationale Molendag en gedurende de rest het jaar plaatsen in de gereedschapskist op molens.nl.
- Minimaal 1.000 nieuwe contacten en een conversie naar donateurs voor het Molenfonds van 1% op Nationale Molendag;
- Bekendheid geven aan de regionale molendagen via molens.nl.

Molenprijs (prioriteit)

De jaarlijkse Molenprijs is een traditie. Ieder jaar zijn er 4 á 5 molens die strijden om de hoofdprijs van 50.000 euro. Tot en met mei 2018 wordt het molenveld gestimuleerd zich aan te melden voor de Molenprijs 2018. In september kan het publiek stemmen.

De Molenprijs wordt gesteund door de BankGiro Loterij.

Doelstellingen in 2018:

- Minimaal 30.000 stemmers Molenprijs;
- Ongeveer 10 aanmeldingen voor de Molenprijs 2018 en 4 of 5 genomineerden;
- Ongeveer 50 media uitingen door lokale molenorganisaties (krantenartikel, radio, tv);
- Bereiken landelijke media met 3 uitingen;
- Minimaal 10.000 nieuwe contacten en een conversie naar donateurs voor het Molenfonds van 1% met de Molenprijs.

Molenfeest (prioriteit)

De uitreiking van de Molenprijs vindt plaats op het Molenfeest. Ook wordt op dit feest bekend gemaakt welke projecten mogelijk zijn gemaakt met het Molenfonds waaraan onder andere de BankGiro Loterij heeft bijgedragen. Het Molenfeest wordt gehouden in de regio van de winnaar van vorig jaar.

Het Molenfeest wordt gesteund door de BankGiro Loterij.

Doelstellingen in 2018:

- Minimaal 100 bezoekers;
- Minimaal 10 artikelen in de (lokale) media over het Molenfeest.

Nieuwe aanvraag BGL (prioriteit)

In de zomer van 2018 wordt een nieuwe aanvraag gedaan bij de BankGiro Loterij voor een bijdrage uit de extra trekking. Mogelijke onderdelen van de aanvraag zijn Nationale Molendag en de Molenprijs.

Het Molenfonds blijkt een groot succes en kan waarschijnlijk op eigen kracht verder. In het kader van de besteding van de extra rijksmiddelen voor erfgoed en het project Erfgoed telt! wordt voorgesteld het Molenfonds tot dé plek te maken waar de komende vier jaar restauraties van en groot onderhoud aan molens ondergebracht kunnen worden. Samen met externen wordt gekeken hoe we deze activiteiten kunnen inbouwen in een concept wat het project en het molenveld weer een stap verder brengt.

Doelstellingen in 2018:

- Aanvraag naar BankGiro Loterij.

Ieder kind naar de molen (prioriteit) (FCP project – looptijd 1 januari 2017-1 januari 2020)

Het doel van het project 'Ieder kind naar de molen' is dat ieder kind in de basisschoolleeftijd, ongeacht waar hij of zij woont, minimaal één keer in die schoolperiode een molen heeft bezocht en meer weet van de geschiedenis van molens en hoe ze werken. Nationale Molendag is hét moment om samen met (groot)ouders de molen te bezoeken. Het project wordt met name gefinancierd door het FCP.

In het kader van de besteding van de extra rijksmiddelen en het project Erfgoed telt! is door de FIM geopperd dit project uit te rollen voor de gehele monumentensector. Mocht de minister daartoe besluiten, dan vergt dit extra inspanningen (die uiteraard uit de projectinkomsten betaald moeten worden).

Doelstellingen in 2018:

- Tweede deel educatieve materialen gereed (digibord toepassing poldermolensysteem);
- Uitbreiden gereedschapskist op website, met name digibord module;
- Promotie educatieve materialen en activiteiten bij scholen en molens, middels een brief via de molens aan de scholen en verbeterd 'excursie materiaal';
- Mogelijk uitrollen project over gehele erfgoedsector.

Via Molina, Europees jaar van het cultureel erfgoed

In 2016 is door de molenorganisatie Deutsche Mühlengesellschaft contact gezocht met De Hollandsche Molen om gezamenlijk met nog twee andere Europese molenorganisaties (Nederland en Denemarken) een project op te zetten om te komen tot een culturele molenroute, de zogenaamde Via Molina. Tot nu toe is de inzet voor dit project beperkt geweest en hebben we meegedacht maar niet meegewerkt. De Hollandsche Molen is van mening dat bij een verder vervolg we ons als de grootste molenorganisatie van Europa actiever voor dit project willen inzetten.

In 2018 is tevens het Europees jaar van het Cultureel Erfgoed. In de maand mei is het centrale thema 'culturele routes'. De Via Molina past hier perfect in en zal daarom voor De Hollandsche Molen het speerpuntproject zijn in dit Europese culturele jaar.

Doelstellingen in 2018:

- Basiswebsite voor de culturele routes in minimaal 3 landen;
- Uitwerken project en fondswerven voor project Via Molina;
- Aanvraag via Molina bij de Raad van Europa;
- Informeren Nederlandse molenveld over Via Molina.

Immaterieel erfgoed UNESCO

In 2017 is het molenaarsambacht toegelaten tot de Representatieve Lijst van immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid bij UNESCO. Om het ambacht daadwerkelijk in stand te houden hebben de aanvragers (Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, De Hollandsche Molen, Het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde en het Gild Fryske Mounders) zich een aantal activiteiten opgelegd. De Hollandsche molen zal zich focussen op de educatie op scholen (middels ieder kind naar de molen), promotie en voorlichting (ism de andere partners), veiligheid op de molen (ism de andere partners), het verstevigen van de onderlinge relatie met de partners en het voorbereiden van een internationaal congres (ism de partners) in 2020. Zie ook het Unesco Actieplan wat is opgesteld samen met De Gildes.

Doelstellingen in 2018:

- Educatie op scholen;
- Meer bekendheid over molens en molenaars onder de Nederlandse bevolking;
- Ontwerpen bezoekers protocol tbv veiligheid en implementeren in de molenwereld;
- Verstevigen relatie tussen De Hollandsche Molen enerzijds en de Gildes anderzijds;
- Mede-organiseren van een internationale conferentie in 2020.

Alle molens.nl

De verdere digitalisering van het molenarchief gaat voort met de archiefstukken van vóór 1950. De vrijwilligers van de SMD zijn hier in 2017 mee gestuurd en ronden dit in 2018 af. Schriftelijke archiefstukken en molenbladen zijn goed doorzoekbaar via allemaolens.nl.

Voorts blijft een aandachtspunt het aantal bezoekers van allemaolens.nl te vergroten. Hiertoe wordt een visie ontwikkeld op doelgroepen en de actieve benadering van deze doelgroepen.

Ook wordt beleid ontwikkeld over de digitale opslag van archieven.

Doelstellingen in 2018:

- Digitaliseren 215.000 zijden archiefmateriaal van vóór 1950;
- Verbeterde zichtbaarheid van allemolens.nl en toename van het aantal bezoekers met 5%;
- Visie op doelgroepen en hun benadering;
- Beleid digitale opslag van archieven.

Iconen

Na twee jaar voorbereiding is het doel om het Iconen project daadwerkelijk vorm te geven. Met interviews zal de oral history van een 25-tal kopstukken uit het molenveld worden vastgelegd. Vanuit de transcripties worden ook toegankelijke samenvattingen gemaakt welke weer de basis zijn voor de molenmonologen. Deze molenmonologen worden op minimaal 3 plekken in het land gegeven door de mensen uit het molenveld die voor een geïnteresseerd publiek op de molen hun verhaal gaan doen.

Doelstellingen in 2018:

- Werven en starten met de uitvoering project 'Iconen'.

Oosterse en Westerse Molens

In samenwerking met het platform Oosterse en Westerse Molens hoopt De Hollandsche molen in 2018 een tentoonstelling te organiseren over de banden tussen molens in Nederland en het Midden-Oosten. Het plan is een initiatief van molenaars e de universiteit van Leiden en wordt door hen ook uitgevoerd. De Hollandsche Molen zet zich in voor de werving van de benodigde financiën.

Doelstellingen in 2018:

- Werven en starten met de uitvoering project 'Oosterse en Westerse Molens'.

Communicatie

Communicatie over onze vereniging en over molens in het algemeen is een belangrijk onderdeel van ons werk. We blijven daarom werken aan een goede communicatiemix. Hierbij richt de vereniging zich op het blad Molens, de website, de social media en eenmalige uitgaven zoals brochures en folders.

De social media bestaan in ieder geval uit youtube, linked in, twitter en facebook, waarbij voor de laatste een aparte pagina voor de molenmaatjes blijft bestaan. Het aantal volgers en vrienden moet blijven groeien.

Onderzocht wordt of we ook actief op andere media actief moeten worden (bv pinterest). We blijven werken om in de behoefte van meer diepgaandere artikelen te voorzien middels de achtergrondartikelen op molens.nl.

De Hollandsche Molen is gestart met vloggen (Tessa's vlog). Hier zal een vervolg aan worden gegeven en waar mogelijk worden uitgebreid.

Het aantal volgers en vrienden op social media willen we uitbreiden.

Op onze website zal de informatie deels ook Engelstalig beschikbaar komen. Tevens zal de website geëvalueerd worden en daar v waar nodig worden aangepast.

Voor de communicatie met het molenveld is mijnmolen opgezet (intranet). Het gebruik van mijnmolen willen we verder uitbouwen. Meer voorbeelden onder molens verspreiden met betrekking tot goede evenementen organiseren.

Doelstellingen in 2018:

- Onderzoeken uitbreiden social media (naar pinterest);
- Toename van 2% via digitale media (twitter, facebook, nieuwsbrief, etc);
- Uitbreiden aantal achtergrondartikelen op molens.nl en vergroten aantal downloads naar 20 per 4 maanden;
- Website molens.nl deels Engelstalig maken;
- Evalueren en daar waar nodig molens.nl aanpassen.
- Uitbouwen mijnmolen.nl.

95-jarig en 100-jarig bestaan

In 2018 bestaat onze vereniging 95 jaar. Dit vieren we met name met onze leden op de ALV. Verder willen we starten met plannen voor ons 100-jarig bestaan wat we wel groots willen vieren. Het is een uitgelezen moment om de molens en het werk van de vereniging meer bekendheid te geven bij het grote publiek.

Doelstellingen in 2018:

- Opzet plan 100-jarig bestaan.

Eigen fondsenwerving (prioriteit)

Draagvlak voor het molenbehoud blijft essentieel voor onze toekomst. Daarom gaan we nogmaals extra inzetten op werving. In 2017 is middels het Molenfonds een basis gelegd om adressen te verzamelen. Deze worden benaderd voor een structurele bijdrage. Daarnaast willen we via de molens nieuwe adressen verzamelen en bestaande adressen verrijken. Richting onze eigen leden willen we een actie doen voor periodieke schenkingen. Ook zal er aandacht zijn voor de grote gevers. Op de site komt verbeterde aandacht voor nalatenschappen. We kijken of we in samenwerking met bedrijven kunnen bijdragen aan onze doelen. Als laatste wil de vereniging meer duidelijkheid krijgen in het gebruik van de twee 'merken' die we hebben. Enerzijds het Molenfonds en anderzijds De Hollandsche Molen.

De activiteiten voor eigen fondsenwerving zijn beschreven in het Wervingsplan 2018.

Doelstellingen in 2018:

- Benaderen adressen verzameld via het Molenfonds;
- Nieuwe adressen werven via de molens.
- Verrijken database;
- Vergroten aantal periodieke schenkingen (met actie onder eigen leden);
- Blijvend goede service aan grote gevers;
- Mogelijkheid tot nalaten beter zichtbaar op de site;
- Samenwerking met bedrijven;
- Discussie merk Molenfonds vs De Hollandsche Molen.

3. Belangenbehartiging

3.1 Lobby en belangenbehartiging

Financiën en organisatie (prioriteit 1)

In 2017 trad een nieuw kabinet aan na een lange kabinetsformatie. Door de Federatie Instandhouding Monumenten is intensief gelobbyd voor een goed monumentenbeleid. In het regeerakkoord is een extra investering van 325 miljoen euro opgenomen. In het voorjaar van 2018 maakt de minister bekend hoe dit bedrag besteed gaat worden. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van de uitkomsten van de stelselherziening Erfgoed telt!

Ten behoeve van het algemene monumentenbeleid heeft de FIM een manifest en visiedocument opgesteld. Specifiek voor het molenbeleid heeft De Hollandsche Molen de speerpunten geformuleerd, enerzijds op het gebied van onderhoud en anderzijds op het gebied van restauratie en andere onderwerpen:

1. Verhoging van het subsidiepercentage in de SIM in 2018;
2. Handhaving uitzonderingspositie molens in SIM;
3. Extra geld voor groot onderhoud bij molens;
4. Stimuleer vrijwilligerswerk en draagvlak;
5. Extra geld voor molenrestauraties;
6. Verhoging maximum subsidiabele kosten voor molens in SIM;
7. Fonds voor nevenbestemming en duurzaamheid bij molens.

De Hollandsche Molen zal op twee niveaus de hoogste prioriteit geven aan financiën en organisatie:

- Samen met andere monumentenorganisaties binnen de FIM lobbyen voor een goede stelselherziening en besteding van de extra middelen;
- Samen met het molenveld lobbyen voor de speerpunten die specifiek molens aangaan. Hierbij gebruik maken van de uitkomsten van Molentoeekomst en de actualisering in 2017 in het kader van de provinciale tour.

Molentoeekomst en de actualisatie daarvan in het kader van de provinciale tour stelt de vereniging in staat het ministerie concrete voorstellen te doen over hoe de stelselherziening voor molens in te richten. De Hollandsche Molen ziet de SIM als basis van het subsidiesysteem. Daarnaast zijn budgetten nodig voor groot onderhoud en restauraties. De ambitie is om de verdeling van de subsidies meer behoefte gestuurd in plaats van budget gestuurd te laten zijn. De Hollandsche Molen stelt de minister van OC&W voor door een publiek-private samenwerking in het Molenfonds de komende vier jaar de restauratie en groot onderhoud van molens vorm te geven en lobbyt hier actief op.

Het versterken van provinciale organisaties is een andere uitkomst van Molentoeekomst. In 2017 is een tour langs alle provincies gemaakt. Per provincie is een advies opgesteld en de lijst van restauraties bijgewerkt. Per provincie of regio zal De Hollandsche Molen in 2018 dit advies bespreken met de relevante spelers. Dit is maatwerk en kan per provincie anders uitpakken. Doel is uiteindelijk te komen tot versterking van de provinciale molenorganisaties, enerzijds in hun relatie tot het provinciaal bestuur en anderzijds tot de aanwezige (groepen van) eigenaren in hun provincie.

Doelstellingen in 2018:

- Leiden en actief deelnemen aan overleg en lobby in FIM-verband over stelselherziening; Vanwege het voorzitterschap van en lobbywerkzaamheden voor de FIM van Leo Endedijk is voor het behartigen van het molenbelang Nicole Bakker de aangewezen persoon;
- Actieve lobby bij betrokken partijen over plek molens bij besteding extra middelen en stelselherziening;
- Vorm geven van publiek-private samenwerking op het gebied van restauraties en/of groot onderhoud in het Molenfonds;
- Monitoren van de SIM-aanvragen in 2018;
- Verder inventarisatie behoefte groot onderhoud;
- Bijstellen lijst molenrestauraties (zomer 2018);
- Bespreking adviezen met provinciale molenorganisaties en ondersteuning bij uitvoering;
- Studiebijeenkomst (één of meerdere) over lobbyen en relatiebeheer;
- Ontwikkelen diverse vormen van provinciale belangenbehartiging;
- Stimulering aanstelling provinciale molenconsulenten;
- Follow-up bezoeken aan vier provincies in 2018.

Veiligheid (prioriteit 2)

We willen op het thema veiligheid een goede samenwerking binnen het molenveld om enerzijds het bewustzijn op het gebied van veiligheid onder moleneigenaren en molenaars te vergroten en anderzijds om eigenaren te faciliteren bij het verhogen van de veiligheid op de molen. De Werkgroep Veiligheid werkt in opdracht van de vier samenwerkende partijen op dit gebied, te weten het Gilde van Vrijwillige Molenaars, het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde, het Gild Fryske Mounders en vereniging De Hollandsche Molen, opdrachten uit die worden aangedragen door het voorzittersoverleg. De eerste drie, het ontwikkelen van een incidenten actieplan, het opstellen van een bezoekersprotocol en daarnaast richtlijnen voor het afzetten van het gevluht, worden afgerond en gedeeld met het veld.

De Hollandsche Molen heeft bij veiligheid het uitgangspunt dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van eigenaren en molenaars betreft. Daar waar dat niet werkbaar of nodig is, zal De Hollandsche Molen zich meer focussen op de positie van moleneigenaren op dit terrein. Naast gemeenschappelijke onderwerpen via de werkgroep veiligheid betekent dit het aanpakken van eigen onderwerpen. De communicatie over veiligheid vanuit het perspectief van de eigenaar verdient daarbij extra aandacht en uitbreiding. In de molenadviesraad wordt hierover een voorstel ingebracht.

Doelstellingen in 2018:

- Secretariaat voeren van werkgroep;
- Inhoudelijke expertise leveren t.b.v. de werkgroep en het veiligheidsbeleid in het algemeen;
- Het incidenten actieplan gereed maken om te delen met het molenveld;
- Richtlijnen opstellen ten aanzien van het afzetten van het gevluht;
- Ontwikkelen van een bezoekersprotocol;

- Onderzoeken van het aspect veiligheid bij het verzekeren van molens en molenaars;
- Verbeteren van de communicatie over veiligheid op molens;
- In Molenadviesraad aanpak veiligheid vanuit perspectief moleneigenaren bespreken;
- Model RI&E digitaal en gratis beschikbaar stellen;
- Participeren in de instructie van de veiligheidscoördinatoren

Molenbiotoop (prioriteit 3)

Regelmatig wordt de windvang van molens bedreigd door nieuwe bebouwing of beplantingen. De Hollandsche Molen wordt gevraagd voor advies en ondersteuning en zet zich in voor de belangenbehartiging binnen ruimtelijke procedures. Deze reguliere werkzaamheden worden onverminderd voortgezet.

In 2021 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking. Met deze wet bundelt de overheid de regels voor ruimtelijke projecten. Het betekent onder meer het einde van de bestemmingsplannen, het instrument waarbinnen de regels ten aanzien van de molenbiotoop zijn opgenomen. De precieze invulling en uitwerking van de wet wordt steeds duidelijker. De Hollandsche Molen wil de consequenties voor de instandhouding van molens nagaan, een eigen strategie ontwikkelen hoe hiermee om te gaan en te zijner tijd het molenveld gericht informeren.

Er wordt extra aandacht besteed aan de rol van De Hollandsche Molen bij de watermolenbiotoop. Er zal daartoe een overleg plaatsvinden met een aantal betrokkenen uit het veld en mogelijk leidt dit vervolgens tot een bredere bijeenkomst waarbij actuele thema's aan bod komen en mensen met elkaar in contact gebracht kunnen worden.

Ten slotte neemt de vereniging een ondersteunde rol in bij een pilotproject van het Erfgoedhuis Zuid-Holland om te komen tot een biotoopwacht. Mogelijk kan dit als voorbeeld dienen voor andere provincies.

Doelstelling in 2018:

- Moleneigenaren ondersteunen en zelf de belangenbehartiging doen voor molens binnen ruimtelijke procedures;
- Versterken en uitbreiden van het netwerk met personen en partijen die op het gebied van de molenbiotoop van betekenis kunnen zijn;
- Bijwonen informatiebijeenkomsten over de Omgevingswet;
- Het voeren van één op één gesprekken met sleutelpersonen;
- Het ontwikkelen van een strategie hoe wij als vereniging het molenveld willen voeden en klaarmaken voor de invoering van de wet;
- Informeren moleneigenaren en andere betrokkenen over de relevante wijzigingen met betrekking tot de molenbiotoopbescherming;
- Het organiseren van een overleg met betrokkenen op het gebied van de watermolenbiotoop in het voorjaar en eventueel het organiseren van een bredere informatieve bijeenkomst in het najaar;
- Participeren in een pilot van het Erfgoedhuis Zuid-Holland om een biotoopwacht op te zetten.

Versterken kwaliteit en professionaliteit

De Hollandsche Molen streeft naar een structurele verbetering van de kwaliteit en professionaliteit van het molenbehoud. In 2017 is een speciale bijeenkomst georganiseerd voor grote moleneigenaren over dit onderwerp. Versterken van kwaliteit en professionaliteit beperkt zich overigens niet tot instandhouding, ook op het gebied van draagvlak, toegankelijkheid, fondsenwerving en interne organisatie wordt steeds meer van molenorganisaties verwacht. De vereniging is alert op ontwikkelingen op deze terreinen en ontwikkelt in 2018 instrumenten tot kwaliteitsverbetering. De Hollandsche Molen ziet de Professionele Organisaties voor Monumentenbehoud (POM's) als belangrijke gremia voor kwaliteit en professionaliteit. Diverse organisaties met molens in hun bezit zijn inmiddels erkend als POM. De vereniging ondersteunt desgevraagd nieuwe aanvragers. POM's hebben in een aantal subsidieregelingen voorrang. De Hollandsche Molen staat daar gereserveerd tegenover. De vereniging is er voor alle molens in Nederland en is alert op het gevaar van verdringing bij de financiering van molenbehoud. Hiervan is overigens momenteel geen sprake. Tenslotte staat als onderdeel van de stelselherziening de positie van de POM's ter discussie. Het is van belang hierin een helder standpunt in te nemen.

Doelstelling in 2018:

- Ontwikkelen van instrumenten tot kwaliteitsverbetering van vrijwilligersorganisaties, al dan niet als POM.
- Actieve bijdrage aan discussie over plaats POM's binnen stelselherziening;
- Ondersteunen van molenorganisaties die de POM-status willen aanvragen;
- Ondersteuning bestaande POM's tot kenniscentra;

URL Gebouweninspecties

Onder de vlag van Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) wordt gewerkt aan een nieuwe uitvoeringsrichtlijn (URL) gebouweninspecties. Doel is om te komen tot een objectieve, eenduidige, deskundige en onafhankelijke meting en vastlegging van de conditie van gebouwde monumenten, die recht doen aan de cultuur-historische waarden van het monument. Bij molens wordt vaak gebruikgemaakt van inspectierapporten van derden om tot een doelmatig onderhoud te komen, daarom is het belangrijk om vanuit de molensector input te geven en invloed uit te oefenen bij het opstellen en uitwerken van deze richtlijn.

Doelstelling in 2018:

- Deel uitmaken van de begeleidingscommissie URL gebouweninspecties als vertegenwoordiger van het molenveld;
- Stimuleren dat de gaande werken van molens deel uit gaan maken van de nieuwe richtlijn.

Monumentale waarden

In overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is het project 'Ken je molen' in de grondverf gezet. Dit start met de pilot van het Groninger Molenhuis.

Doelstellingen in 2018:

- Volgen pilot Groningen;
- Presenteren resultaten pilot Groningen in expertmeeting;
- Bespreken uitkomsten diverse pilots met RCE en bepalen vervolgstappen.

3.2 Netwerk versterken

Vrijwilligersbeleid (prioriteit 4)

Het molenbehoud is onmogelijk zonder vrijwilligers. Om het vrijwilligersbestand op peil te houden, zijn zo'n 500 nieuwe vrijwilligers per jaar nodig. Daarnaast nemen de eisen die aan (een deel van de) vrijwilligers worden gesteld toe. De Hollandsche Molen wil helpen deze vrijwilligers te vinden onder andere door de training vrijwilligers werven. Daarnaast wordt molens.nl verder verbeterd om potentiële vrijwilligers de weg naar de molen te laten vinden. Samen met Het Gilde zouden we graag de vrijwilligers in het molenveld bij elkaar brengen om het netwerk te versterken en kennis te verspreiden. Hierover zullen we in contact treden.

Doelstelling in 2018:

- Cursus Vrijwilligers werven is minimaal 10 maal gegeven aan molenorganisaties;
- Verbetering molens.nl zodat meer vrijwilligers de weg naar de molen vinden;
- Gesprek met Het Gilde voor het opzetten van een gezamenlijke vrijwilligersdag.

Communicatie over beleid en onderhouden molennetwerk

Communicatie met de achterban over rijksbeleid is tweezijdig, waarbij De Hollandsche Molen enerzijds de ontwikkelingen op rijksniveau vertaalt naar de belanghebbenden en anderzijds die stakeholders de vereniging actief informeren. Naast hetgeen onder landelijk erfgoedbeleid is opgenomen, is het van belang het netwerk met molenprofessionals te onderhouden.

Doelstelling in 2018:

- Molencontactdag in najaar;
 - Bij het opstellen van het programma meer interactie met deelnemers door workshops e.d.
 - Minimaal 100 bezoekers;
 - Minimaal 5 artikelen in regionale/lokale molenbladen over de Molencontactdag;
 - Overleg met RCE over afstemmen Molencontactdag en Molenplatform;
- Vier (minimaal) nieuwsbrieven voor het molenkader;
- Klanttevredenheidsonderzoek onder molenprofessionals uitgevoerd.
- Twee keer per jaar bespreken actuele molenonderwerpen in de molenadviesraad. Net als bij de Molencontactdag streven naar meer interactie tussen bestuur/bureau De Hollandsche Molen en leden raad.
- Voorafgaand aan de molenadviesraad van het voorjaar de samenstelling van de raad nader bekijken en desgewenst actie ondernemen.
- Deelname aan voorzittersoverleg van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde, Gild Fryske Mounders en De Hollandsche Molen;
- Jaarlijks overleg met Gilde over specifieke thema's die beide organisaties betreffen (m.n. opleiden en examinering);
- Jaarlijks overleg met Nederlandse Vereniging van Molenmakers;
- Vertegenwoordiging De Hollandsche Molen in provinciale molenorganisaties of molenoverleg bekijken en formeel vastleggen;

- Contacten leggen met nieuwe externe groepen (landschapsorganisaties) en meer samenwerken binnen de erfgoedsector.

Examens vrijwillige molenaars

De examencommissie van De Hollandsche Molen neemt de examens af van de vrijwillige molenaars die hun opleiding bij Het Gilde van Vrijwillige Molenaars hebben gevolgd. De examencommissie wordt vanuit het landelijk bureau administratief ondersteund.

Doelstellingen in 2018:

- Afnemen van examens vrijwillige molenaar in voorjaar en najaar;
- Goede secretariële ondersteuning van de examencommissie in haar werk.

Deskundigheidsbevordering

De Hollandsche Molen ziet deskundigheidsbevordering in het molenveld als een van haar taken. De vereniging organiseert dit zelf of faciliteert dit. Hiertoe heeft zij bijvoorbeeld de Molenacademie opgezet. De gekozen opzet (cursussen in Amsterdam) werkt niet goed. Er zijn te weinig cursisten. Wel is er belangstelling voor de thema's die De Hollandsche Molen heeft gekozen. In 2018 willen we tot een nieuwe opzet van de deskundigheidsbevordering komen, waar het molenveld maximaal gebruik van kan maken.

Doelstellingen in 2018:

- Nieuwe opzet deskundigheidsbevordering.

3.3 Advies

Advieswerk

De Hollandsche Molen is het kennisinstituut op het gebied van landelijk beleid inzake molens (instandhouding, veiligheid, biotoop, etc.). Over dit beleid wordt structureel gecommuniceerd met belanghebbenden (zie 3.1.). Daarnaast blijft de vereniging beschikbaar voor één op één advies, daar waar dit advies niet bij anderen verkrijgbaar is.

Doelstellingen in 2018

- Adviseren van moleneigenaren op het gebied van de instandhouding van molens;
- Adviseren van overheden ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen die plaatsvinden binnen de molenbiotoop;
- Adviseren van moleneigenaren ten aanzien van veiligheid op molens.

3.4 Fondsenwerving voor derden

Molenfonds (prioriteit)

In 2017 is gestart met het Molenfonds om groot onderhoud aan molens financieel te ondersteunen. Dit fonds biedt moleneigenaren enerzijds een platform om geld in te zamelen voor hun molenproject. Anderzijds kunnen uit het fonds subsidies worden toegekend voor projecten op het gebied van groot onderhoud. In 2018 wordt het Molenfonds verder versterkt, door in te zetten dat meer molenorganisaties een aanvraag indienen en een crowdfundingactie starten.

Om het budget voor het molenveld te vergroten blijft De Hollandsche Molen actief op zoek naar fondsen en bedrijven die een structurele bijdrage willen leveren aan Het Molenfonds.

Doelstellingen in 2018:

- Vergroten naamsbekendheid Molenfonds bij publiek, bedrijven, fondsen, molenwereld, etc;
- Vergroten naamsbekendheid De Hollandsche Molen;
- Minimaal 10 crowdfundingprojecten via het Molenfonds;
- Minimaal 10 toezegging uit het Molenfonds voor projecten voor groot onderhoud;
- De omvang van het Molenfonds in 2018 is minimaal € 700.000;
- Het reguliere budget van de BankGiro Loterij ad € 260.000 wordt aangewend voor projecten voor groot onderhoud;
- Binnenhalen minimaal twee extra fondsen/bedrijven die bijdragen aan het Molenfonds.

Advisering fondsen

Doelstellingen in 2018:

- Aan de Gravin van Bylandt Stichting wordt wederom een budget gevraagd en dit wordt verdeeld onder 5 tot 6 molenrestauraties;
- Van de Van Toorn Scholten Stichting wordt € 100.000 ontvangen. Dit wordt besteed aan grote, belangrijke molenprojecten.
- Op verzoek worden Prins Bernhard Cultuurfonds, De Van Toorn Scholten Stichting en Bouwcultuurfonds Zuid-Nederland geadviseerd.

4. Eigen molens

Prioriteiten

De prioriteiten voor het cluster Eigen molens is onderhoud en restauratie van onze eigen molens en de veiligheid op de molens. Mocht de capaciteitsplanning niet correct zijn, zal minder aandacht worden besteed aan het vrijwilligersbeleid en de verzelfstandiging van de eigen molens.

Onderhoud en restauratie (prioriteit)

Het onderhoud van onze eigen molens is een blijvende activiteit. De werkzaamheden zijn per molen gepland. Hiermee ontstaat ook overzicht over de te verwachten uitgaven en inkomsten. In de praktijk geeft ons dat de juiste sturingsmogelijkheden. We richten ons op een goed onderhoud waarbij kosten beheersbaar blijven. Het doel is om iedere eigen molen minimaal één maal per jaar te bezoeken. Daarnaast wordt met de lokale vrijwilligers regelmatig contact gelegd om goed op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen rond en op de molen.

In 2017 moeten de voorbereidingen getroffen worden voor de nieuwe subsidieaanvraag voor onderhoud (SIM 2019-2024). Hiertoe dienen volgend jaar nieuwe PIP-plannen opgesteld te worden.

Doelstellingen in 2018:

- Uitvoeren onderhoud op basis van prioritering in overleg met de molenaars en andere betrokkenen en met behulp van de voor de molen opgestelde PIP-plannen;
- Opstellen nieuwe PIP-plannen tbv de aanvraag van de SIM 2019-2024.

Molen De Roos in Delft

Molen De Roos in Delft is vorig jaar het metselwerk van de onderbouw gerestaureerd. In 2017 en begin 2018 wordt de inrichting van de onderbouw van de molen aangepakt. Het gaat om de inrichting van de winkel op de begane grond en de inpakruimte op de eerste zolder. Daarnaast zal de lokale stichting de tweede zolder opnieuw gaan inrichten als educatieve ruimte. Ook wordt het eigen terrein opnieuw ingericht (oa bouw schuur). Verder blijft er aandacht voor de vochtproblematiek in de molen. Samen met alle betrokkenen wordt het plan voor fase 3 (het gebruik van de molenaarswoning) opgesteld en besproken.

Doelstellingen in 2018:

- Uitvoeren inrichting eigen terrein;
- Uitvoeren renovatie begane grond en eerste zolder;
- Het schilderen van het gevlucht;
- Monitoren en aanpakken vochtproblematiek;
- Plan maken voor fase 3 van de nevenbestemming;
- Opstellen meerjarenonderhoudsplan woning

Molen Het Noorden in Oosterend

Molen het Noorden in Oosterend is vorig jaar overdragen aan Natuurmonumenten. De Hollandsche Molen ondersteunt de nieuwe eigenaar bij het uitvoeren van de restauratie aan de molen.

Doelstellingen in 2018:

- Coördineren van de restauratie.

Overige eigen molens

Naast bovengenoemde molens (behalve Het Noorden) heeft De Hollandsche Molen ook molens in Edam, Goor, Oud-Vossemeer, Overschie, Warnsveld en Wijk bij Duurstede in bezit. Bij de molen van de Zuidpolder in Edam moet in het kader van de restauratie de kap en het wiekenkruis worden geschilderd, het gangwerk worden afgesteld, de kapzolder betimmerd met een houten dekvloer en de beschoeiing worden verbeterd. Op molen Nooit Gedacht in Warnsveld worden de fokken vervangen na een succesvolle crowdfundingactie. Bij de Rijn en Lek in Wijk bij Duurstede dient de stelling te worden aangepakt. Ook wordt een meerjarenonderhoudsplan voor de molenschuur gemaakt. De Speelman in Overschie heeft extra molenaars nodig. Voor De Jager in Oud-Vossemeer wil De Hollandsche Molen samen met de molenaar een toekomstvisie ontwikkelen, in ieder geval wil de vereniging sanitair aanleggen. Daarnaast moet het schilderwerk aan de molen worden afgerond.

Doelstellingen in 2018:

- Restauratie van de molen van de Zuidpolder in Edam afronden. Tevens kijken of door het HHNK de beschoeiing kan worden verbeterd;
- Molen Nooit Gedacht in Warnsveld voorzien van nieuwe fokken;
- De stelling van molen Rijn en Lek in Wijk bij Duurstede grondig herstellen;
- Meerjarenonderhoudsplan voor de molenschuur opstellen;
- Nieuwe molenaars werven voor De Speelman in Overschie;
- Bij De Jager in Oud-Vossemeer wordt samen met de molenaar een toekomst visie ontwikkeld. In ieder geval wil de vereniging sanitair aanleggen in de molen. Voorts wordt het schilderwerk aan de molen afgerond.

Veiligheid op eigen molens

Bij het bezoek aan de eigen molens staat altijd de RI&E op de agenda. De Hollandsche Molen wil het goede voorbeeld geven als het gaat om veiligheid. De vereniging wil beleid op het gebied van valbeveiliging maken.

Doelstellingen in 2018:

- Blijvend verbeteren van het veiligheidsbeleid op al onze molens;
- Structureel bespreken van plan van aanpak met vrijwilligers per molen;
- Actief de bewustwording stimuleren en het gedrag ten aanzien van de veiligheid van de actieve vrijwilligers positief beïnvloeden;
- Ontwikkelen beleid op het gebied van werken op hoogte.

Vrijwilligersbeleid op eigen molens

We willen de waardering die we hebben voor de vrijwilligers op onze eigen molens meer laten zien. Daartoe geven we vorm aan ons eigen vrijwilligersbeleid. Zo gaan medewerkers van de organisatie een dag vrijwilligerswerk doen op één van onze eigen molens. Ook stimuleren we dat er lokaal daar waar gewenst meer vrijwilligers actief worden.

Doelstellingen in 2018:

- Uitvoeren vrijwilligersbeleid;
- Organiseren vrijwilligerswerkdag op eigen molens;
- Iedere molenaar op onze molens heeft een molenaarscontract.

Verzelfstandiging

De Hollandsche Molen wil het aantal molens in eigendom verminderen. De vereniging blijft partners zoeken om een molen zorgvuldig aan over te dragen maar zal dit in 2018 niet actief doen.

Doelstellingen in 2018:

- Open staan voor potentiële nieuwe huisvaders voor een of twee van onze molen.

5. Middelen

5.1 Organisatie

Algemene Ledenvergadering

Op deze jaarlijkse bijeenkomst van onze leden wordt een besluit genomen over het jaarplan, de begroting en de jaarrekening. In het middagdeel willen we een programma waarmee we de aanwezigen inspireren voor komend molenseizoen. In 2018 bestaat De Hollandsche Molen 95 jaar. Een feestelijke ALV, dus.

CRM

De upgrade van het CRM nam meer tijd dan gepland. Daarom zijn ambities op het gebied van het maken van dashboards en het verrijken met extra gegevens over onze achterban blijven staan en worden dit jaar opgepakt.

Onderhoud

De Hollandsche Molen is sinds 2001 gevestigd aan de Zeeburgerdijk. Het pand is aan onderhoud toe. Er is inmiddels verbouwd en geschilderd. In 2018 wordt het dak (deels) vervangen. Het meerjarenonderhoudsplan wordt herzien.

Webwinkel

In 2018 willen we de webwinkel uitbesteden. Wel willen we voor de leden minimaal 3 maal per jaar nieuwe en aantrekkelijke producten aanbieden.

5.2 Medewerkers

De twee pijlers van het beleid van De Hollandsche Molen zijn draagvlakverbreding en belangenbehartiging. Deze twee kwaliteiten moeten in het team aanwezig zijn, niet altijd om zelf uit te voeren, wel om de strategie uit te zetten en activiteiten te organiseren (evt door derden). Uitbesteding is bij draagvlakverbreding eenvoudiger dan bij belangenbehartiging. Kennis op het gebied van het laatste maakt De Hollandsche Molen onderscheidend ten opzichte van andere organisaties. Beide pijlers worden ondersteund door de Front Office en de Financiële administratie. Van belang is het om in de kern van het team onder meer kwaliteiten als kennis van molens en het molenveld, lobby en onderhandelen, communicatie met leden en publiek, fondsenwerving en vrijwilligersbeleid vertegenwoordigd te hebben.

In 2018 wordt de FrontOffice gereorganiseerd, het aantal telefoontjes wordt minder, mail verkeer neemt toe. Dit vraagt een andere opzet van de werkzaamheden.

Bij Draagvlakverbreding zal een nieuwe medewerker starten die meer zal focussen op marketing en werving.

Bij Belangenbehartiging blijft het aantal medewerker gehandhaafd. Hier zal aandacht komen voor de onderlinge taakverdeling.

Net als vorig jaar willen we de specifieke kwaliteiten van iedere medewerker nog beter inzetten. Cursussen worden gestimuleerd.

5.3 Financiën

Komend jaar komt er extra aandacht voor de financiële rapportages, om de management informatie te verbeteren.

De directie blijft werken om de organisatie financieel in balans te brengen. De directie van De Hollandsche Molen wil de begroting en realisatie beter op elkaar laten aansluiten en stabiliteit creëren in de meerjarenbegroting en realisatie.